პროლეტარიანებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОММУНИСТ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 216 (20557) — სამშაბათი, 19 სექტემბერი, 1989 წელი. — ფასი 3 კაპ.

მთავარი ორიენტირია ადამიანი, მისი ინტერესების დაცვა

რადიკალური ეკონომიკური რეფორმის, საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროს გარდაქმნის პარტიისეული კურსი ორგანულად გულისხმობს შრომისა და ყოფა-ცხოვრების თვისებრივად ახალ პირობებს, როდესაც ადამიანისათვის შემოქმედებითი და ზნეობრივი თვითდამკვიდრების მთავარი ფორმა, მატერიალური და სოციალური კეთილდღეობის წყარო ხდება მუშაობა. შეუქმნას ასეთი პირობები თითოეულ მშრომელს, დაიცვას მისი ინტერესები — ეს არის პროფკავშირთა საზრუნავი და უზენაესი მოვალეობა, ხაზგასმით აღინიშნა საქართველოს პროფსაბჭოს პლენუმმა, რომელმაც განიხილა რესპუბლიკის პროფესიული კავშირების გადაუდებელი ამოცანები გარდამქმნის მიმდინარე, გარდამტეხ ეტაპზე.

პლენუმზე გაიმართა გულახდილი, საფუძვლიანი სჯა-ბაასი. წინა პლენუმებისაგან განსხვავებით, სადაც მკაცრად იყო რეგლამენტირებული გამოსვლები, სიტყვა ეძლეოდა ყველა მსურველს: მიკროფონები იდგა დარბაზშიც. ეს შესაძლებლობა სრულად გამოიყენეს იმათ, ვისაც ჰქონდა სათქმელი, ვისაც ნამდვილად შესტკივა გული მშრომელი ადამიანისათვის, ვინც ზრუნავს მისი კეთილდღეობისათვის არა მარტო თავისი სამსახურებრივი მდგომარეობის გამო. არ ყოფილან შტატიანი ორატორები, ისევე როგორც არ იყო შელამაზებული სიტყვები. საქმიანი და კონსტრუქციული ხასიათისაა გამოსვლები, განცხადებები, ცოცხალი და დაინტერესებული — ანზრთა გაზიარება, რომელშიც მონაწილეობდნენ არა მარტო სხვადასხვა რანგის პროფკავშირული ლიდერები, არამედ აგრეთვე თვით მუშები, სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატი და საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, პედაგოგი და სწავლული, პოეტი და სტუდენტი. საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მასობრივი მოძრაობების წარმომადგენლები.

რთული და არაერთგვაროვანია პროცესები, რომლებიც დღეს მიმდინარეობს რესპუბლიკაში. საქართველოს პროფსაბჭოს თავმჯდომარის პეტრე ჩხეიძის მოხსენებასა და ამხანაგების გამოსვლებში აღინიშნა, რომ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ, სოციალურ, ეკონომიკურ, სულიერ ცხოვრებაში მიმდინარე ბობოქარი მოვლენები პრინციპულად ახალ ამოცანებს უსახავს პროფკავშირულ ორგანიზაციებს. ახლა უაღრესად საჭიროა არა მარტო აქტიურად ჩაებმათ ბრძოლაში ყოველივე მოძველებულისა და ყავლგასულის, ყოველივე იმის წინააღმდეგ, რაც ხელს გვიშლის წინსვლაში, არამედ დაუფარავად და საჯაროდ ჩამოვაყალიბოთ, ხოლო შემდეგ დავიცვათ და განვახორციელოთ პროფკავშირთა პრიორიტეტული მიზნები საზოგადოებაში. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ახლა, როდესაც გარდაქმნამ ქვაკუთხედად დაადგა კონკრეტული ადამიანი, მისი საზრუნავი და საფიქრალი, მისი ცხოვრებისა და შრომის პირობები, მისი კეთილდღეობა, პროფკავშირებს აღარა აქვთ უფლება იკმაყოფილონ გარეშე მეთვალყურის როლი, როგორც ეს წინათ იყო. საჭიროა მტკიცედ დაძლიოთ კვერისკვრის, უპრინციპობის მანკიერი პრაქტიკა, რომელმაც ბევრი ორგანიზაცია მშრომელთა ინტერესებისა და უფლებების ქომაგიდან სახელმწიფო და სამეურნეო ორგანოების არაკომპეტენტურ დუბლიორად გადააქცია. აქ თავისი როლი შეასრულა პარტიული ხელმძღვანელების გაუკუღმართებულად გაგებულმა პრინციპმაც, რომელიც არსებითად ფარ-ხმალს აყრევინებდა პროფკავშირებს ადმინისტრაციის არამართლზომიერი მოქმედების, ზოგჯერ კი ნამდვილი ავითნებობის წინაშე, როდესაც მათ თავს აბავებდნენ ამა თუ იმ გადაწყვეტილებას, წინასწარ განსაზღვრულ პოზიციას წარმოებისა და სოციალურ-საყოფაცხოვრებო სფეროს განვითარების საკითხებზე. ყოველივე ამას შედეგად მოჰყვა პროფკავშირთა ავტორიტეტის დაქვეითება, ამ ყველაზე მასობრივი საზოგადოებრივი ორგანიზაციისადმი ნდობის კრიზისი, რაც მთელი სიმწვავით გამოვლინდა მშრომელთა ამასწინანდელი გაფიცვების დროს, კერძოდ, ჩვენს რესპუბლიკაში ეს — ეტაპობრივ ანუ. ეტაპობრივ ძირეული პროფკავშირული ორგანიზაციების ინტერესთა და ამოცანათა ... ...

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კანონი

საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ

(დასასრული)

აღმასრულებელი კომიტეტების განყოფილებათა და სამმართველოთა ხელმძღვანელები, ზემოთ აღნიშნულ პირთა მოადგილეები, მოსამართლეები და სახელმწიფო არბიტრები არ შეიძლება იყვნენ შესაბამისი საბჭოს დეპუტატები.

არჩევნებში არ მონაწილეობენ ფსიქიკურად დაავადებული მოქალაქენი, რომლებიც სასამართლომ ქმედუუნაროდ ცნო, თავისუფლების აღკვეთის ადგილას მყოფნი, აგრეთვე ის პირები, რომლებიც სასამართლოს გადაწყვეტილებით იძულებითი მკურნალობის ადგილებში იმყოფებიან.

მუხლი 93. სახალხო დეპუტატთა არჩევნები თანასწორია: ამომრჩეველს ყოველ საარჩევნო ოლქში ერთი ხმა აქვს; ამომრჩეველები არჩევნებში მონაწილეობენ თანასწორ საფუძველზე.

მუხლი 94. სახალხო დეპუტატთა არჩევნები პირდაპირია: სახალხო დეპუტატებს მოქალაქეები უშუალოდ ირჩევენ.

მუხლი 95. სახალხო დეპუტატთა არჩევნების დროს კენჭისყრა ფარულია: ამომრჩეველთა ნებასურვილის გამოვლინებისადმი კონტროლი დაუშვებელია.

მუხლი 96. სახალხო დეპუტატობის კანდიდატების დასახელების უფლება აქვთ შრომითს კოლექტივებს, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების მოსწავლეთა და სტუდენტთა კოლექტივებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ამომრჩეველთა და ჯარის ნაწილებში სამხედრო მოსამსახურეთა კრებებს.

სახალხო დეპუტატთა არჩევნების დროს დეპუტატობის კანდიდატთა რიცხვი შეზღუდული არ არის; წინასაარჩევნო კრების ყოველ მონაწილეს შეუძლია განსახილველად წარმოადგინოს ნებისმიერი კანდიდატურა, მათ შორის — საკუთარიც.

საარჩევნო ბიულეტენებში შეიძლება შეტანილი იყოს კანდიდატთა ნებისმიერი რიცხვი.

სახალხო დეპუტატთა არჩევნების მომზადებასთან და ჩატარებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს სახელმწიფო გაიღებს.

სახალხო დეპუტატთა კანდიდატები თანასწორ საფუძველზე მონაწილეობენ საარჩევნო კამპანიაში.

მუხლი 97. სახალხო დეპუტატთა არჩევნები ღიად და საჯაროდ მზადდება.

არჩევნების ჩატარებას უზრუნველყოფენ საარჩევნო კომისიები, რომლებიც იქმნება შრომითი კოლექტივების, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების მოსწავლეთა და სტუდენტთა კოლექტივების, საზოგადოებრივ ორგანიზაციების, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ამომრჩეველთა და ჯარის ნაწილებში სამხედრო მოსამსახურეთა კრებების წარმომადგენლებისაგან.

საქართველოს სსრ მოქალაქეებს, შრომითს კოლექტივებს, საშუალო სპეციალური და უმაღლესი სასწავლებლების მოსწავლეთა და სტუდენტთა კოლექტივებს, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს გარანტირებული აქვთ სახალხო დეპუტატობის კანდიდატთა პოლიტიკური, სქემიანი და პირადი თვისებების თავისუფალი და ყოველმხრივი განხილვის შესაძლებლობა, აგრეთვე, კრებებზე, პრესაში, ტელევიზიითა და რადიოთი კანდიდატის სასარგებლოდ ან საწინააღმდეგოდ აგიტაციის უფლება.

სახალხო დეპუტატთა არჩევნების მოწყობის წესს განსაზღვრავს საქართველოს სსრ კანონები, ხოლო აფხაზეთის ასს რესპუბლიკასა და აჭარის ასს რესპუბლიკაში — აგრეთვე ამ ავტონომიური რესპუბლიკების კანონები.

მუხლი 98. ამომრჩევლები განაწესებს აძლევენ თავიანთ დეპუტატებს.

სახალხო დეპუტატთა შესაბამისი საბჭოები განიხილავენ განაწესებს, ითვალისწინებენ მათ ეკონომიკური და სოციალური განვითარების გეგმების შემუშავებასა და ბიუჯეტის შედგენის, აგრეთვე სხვა საკითხებზე გადაწყვეტილებათა მომზადების დროს, ორგანიზაციას უწევენ განაწესების შესრულებას და აცნობენ მოქალაქეებს მათს რეალიზაციას".

3. მეცამეტე თავი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„თავი 13

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო

მუხლი 104. საქართველოს სსრ სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოა საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო უფლებამოსილია განსაბოლოოდ მიიღოს და გადაწყვიტოს ნებისმიერი საკითხი, რომელიც საქართველოს სსრ გამგებლობას განეკუთვნება.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო:

1) იღებს საქართველოს სსრ კონსტიტუციას, ცვლილებები შეაქვს მასში;

2) განიხილავს საქართველოს სსრ საზღვრებთან დაკავშირებულ საკითხებს;

3) იღებს გადაწყვეტილებებს ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი წყობილების საკითხებზე, რომლებიც საქართველოს სსრ გამგებლობას განეკუთვნება;

4) განიხილავს სსრ კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 72-ე მუხლსა და საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) 69-ე მუხლთან დაკავშირებულ საკითხებს;

5) განიხილავს საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე სსრ კავშირის კანონებისა და ქვეკანონური აქტების მოქმედებასთან დაკავშირებულ საკითხებს;

6) აყალიბებს საქართველოს სს რესპუბლიკის საშინაო-პოლიტიკური და საგარეო-პოლიტიკური საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს;

7) ამტკიცებს რესპუბლიკის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სახელმწიფო გეგმებსა და უმნიშვნელოვანეს საერთო-რესპუბლიკურ პროგრამებს; განიხილავს და ამტკიცებს საქართველოს სსრ სახელმწიფო ბიუჯეტს; აკონტროლებს გეგმებისა და ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობას, ამტკიცებს მათი შესრულების ანგარიშებს; საჭიროების შემთხვევაში იქმნიან ცვლილებები შეაქვს გეგმებსა და ბიუჯეტში;

8) უზრუნველყოფს საკანონმდებლო რეგულირების ერთიანობას საქართველოს სს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე; საქართველოს სს რესპუბლიკის კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს საკუთრების ურთიერთობათა, სახალხო მეურნეობის მართვისა და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის ორგანიზაციის, სამიუჯეტო-საფინანსო სისტემის, შრომის ანაზღაურებისა და ფასწარმოქმნის, დაბეგვრის, გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების გამოყენების, საქართველოს სსრ მოქალაქეთა კონსტიტუციური უფლებების, თავისუფლებებისა და მოვალეობების რეალიზაციის წესის, აგრეთვე სხვა ურთიერთობათა საკანონმდებლო რეგულირებას;

9) განმარტავს საქართველოს სსრ კანონებს;

10) აგენს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მართვის რესპუბლიკური და ადგილობრივი ორგანოების სახელმწიფო ორგანიზაციისა და საქმიანობის წესს;

11) განსაზღვრავს საქართველოს სსრ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული წყობილების საკითხთა გადაწყვეტის წესს; აგენს და ცვლის ავტონომიური ოლქის სალაბორატორიო-ტექნიკური ბაზა

26) აუქმებს აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ მინისტრთა საბჭოების დადგენილებებსა და განკარგულებებს, აგრეთვე ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს, სახალხო დეპუტატთა რაიონული, ქალაქი (რესპუბლიკური დაქვემდებარების ქალაქების) საბჭოების გადაწყვეტილებებს, თუ ისინი არ შეესაბამება საქართველოს სსრ კონსტიტუციასა და საქართველოს სსრ კანონებს;

27) ნიშნავს საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთა არჩევნებს; ამტკიცებს საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შემადგენლობას; ნიშნავს ადგილობრივი საბჭოების სახალხო დეპუტატთა არჩევნებს;

28) ახდენს საქართველოს სსრ საერთაშორისო ხელშეკრულებათა რატიფიკაციასა და დენონსაციას;

29) აწესებს საქართველოს სსრ სახელმწიფო ჯილდოებს;

30) გამოსცემს აქტებს საქართველოს სსრ სასამართლოების მიერ მსჯავრდებულ პირთა ამნისტიის შესახებ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო იღებს საქართველოს სსრ კანონებსა და დადგენილებებს.

მუხლი 105. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო შედგება 350 დეპუტატისაგან, რომლებსაც ირჩევენ **საარჩევნო ოლქების მიხედვით, სადაც ამომრჩეველთა თანაბარი რაოდენობაა.**

მუხლი 106. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წინა შემადგენლობის პრეზიდიუმმა საქართველოს სსრ ახლად არჩეული უზენაესი საბჭო უნდა მოიწვიოს არჩევნებიდან არა უგვიანეს ორი თვისა.

მუხლი 107. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო მის მიერ არჩეული სამანდატო კომისიის წარდგენებით იღებს გადაწყვეტილებას დეპუტატთა უფლებამოსილების ცნობის შესახებ, არჩევნების კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში კი ცალკეული დეპუტატების არჩევნების ბათილად ცნობის შესახებ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის არჩევამდე ახლად არჩეული უზენაესი საბჭოს პირველ სხდომას ხსნის და უძღვება საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, შემდეგ კი საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ან მისი მოადგილე.

მუხლი 108. საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოს ყოველწლიურად იწვევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი მორიგ — საგაზაფხულო და საშემოდგომო — სესიებზე.

რიგგარეშე სესიებს იწვევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი თავისი ინიციატივით, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის ან საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს შემადგენლობის სულ ცოტა მესამედის წინადადებით, ასევე აფხაზეთის ასსრ თუ აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოების, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს წინადადებით.

მუხლი 109. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესია შედგება მისი სხდომებისაგან, აგრეთვე საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიების სხდომებისაგან, რომლებიც უზენაესი საბჭოს სხდომებს შუა პერიოდში ეწყობა.

მუხლი 110. საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოში საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება ეკუთვნით საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატებს, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივ კომისიებს, საქართველოს სსრ მთავარ სახელმწიფო არბიტრს, საქართველოს სსრ პროკურორს.

საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება აქვთ აგრეთვე საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს მათი რესპუბლიკური ორგანოების სახით და საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიას.

მუხლი 111. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს განსახილველად შემოტანილი კანონპროექტები და სხვა საკითხები განიხილება მის სხდომებზე. კანონების პროექტები და სახელმწიფო ცხოვრების სხვა ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხები საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს გადაწყვეტილებით, რომელიც მიიღება მისი ინიციატივით ან აფხაზეთის ასსრ ან აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოების წინადადებით, შეიძლება გამოტანილ იქნეს სახალხო განხილვისათვის.

საქართველოს სსრ კანონი, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სხვა აქტი მიღებულად ითვლება, თუ მას ხმას მისცემს საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთა საერთო რიცხვის უმრავლესობა.

მუხლი 112. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოა, რომელიც უზრუნველყოფს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუშაობის ორგანიზაციას და ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს საქართველოს სსრ კონსტიტუციითა და საქართველოს სსრ კანონებით გათვალისწინებულ ფარგლებში.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის შემადგენლობაში შედიან თანამდებობის მიხედვით: საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის ორი მოადგილე — აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოების თავმჯდომარეები, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიების თავმჯდომარეები.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს სათავეში უდგას საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს უფლებამოსილების ვადის გასვლის შემდეგ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი თავის უფლებამოსილებას ინარჩუნებს ახლად არჩეული საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პირველ სხდომამდე.

მუხლი 113. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი:

1) იწვევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესიებს;

2) ორგანიზაციას უწევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესიების მომზადებას;

3) კოორდინაციას უწევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიების საქმიანობას;

4) ხელს უწყობს საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატებს მათი უფლებამოსილებების განხორციელებაში და უზრუნველყოფს მათ საჭირო ინფორმაციით;

5) ორგანიზაციას უწევს და ატარებს ადგილობრივი საბჭოების დეპუტატთა არჩევნებს;

6) ორგანიზაციას უწევს სახალხო კენჭისყრის (რეფერენდუმის) მომზადებასა და ჩატარებას, აგრეთვე საქართველოს სსრ კანონების პროექტებისა და სახელმწიფო ცხოვრების სხვა ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხების სახალხო განხილვას;

7) სსრ კავშირის კონსტიტუციის 119-ე მუხლის მე-14 პუნქტის შესაბამისად წყვეტს საკითხს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე თუ ცალკეულ ადგილებში სამხედრო ან საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების საჭიროების შესახებ; წყვეტს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე თუ ცალკეულ ადგილებში მოქალაქეთა ქცევის განსაკუთრებული რეჟიმის შემოღების საკითხებს;

8) ანიჭებს საქართველოს სსრ სახელმწიფო ჯილდოებს;

9) იღებს საქართველოს სსრ მოქალაქედ, წყვეტს თავშესაფრის მიცემის საკითხებს;

10) ახორციელებს საქართველოს სსრ სასამართლოების მიერ მსჯავრდებულ მოქალაქეთა შეწყალებას;

11) ნიშნავს საქართველოს სსრ დიპლომატიურ წარმომადგენლებს უცხოეთის სახელმწიფოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებში და გამოიწვევს მათ იქიდან.

12) იღებს მასთან აკრედიტებული უცხოეთის სახელმწიფოთა დიპლომატიური წარმომადგენლების რწმუნებულებისა და გაწვევის სიგელებს;

13) აქვეყნებს ქართულ და რუსულ ენებზე, ხოლო ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქისათვის — აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკისა და ავტონომიური ოლქის ენებზე საქართველოს სსრ კანონებსა და სხვა აქტებს, რომლებსაც მიიღებენ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიები.

მუხლი 114. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი თანამდებობის პირია და წარმოადგენს საქართველოს სს რესპუბლიკას ქვეყნის შიგნით და მის საზღვრებს გარეთ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს ირჩევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთაგან ფარული კენჭისყრით ხუთი წლის ვადით და არა უმეტეს ორი ვადით ზედიზედ. იგი შეიძლება ნებისმიერ დროს ფარული კენჭისყრით გაწვიოს საქართველოს სსრ უზენაესმა საბჭომ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ანგარიშვალდებულია საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წინაშე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობის ვადამდე განთავისუფლების შემთხვევაში უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის არჩევნების ჩატარებამდე ამ თანამდებობას იკავებს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე.

მუხლი 115. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე:

1) საერთო ხელმძღვანელობას უწევს იმ საკითხების მომზადებას, რომლებიც უნდა განიხილოს საქართველოს სსრ უზენაესმა საბჭომ; ხელს აწერს საქართველოს სსრ კანონებს, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებულ სხვა აქტებს;

2) საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოს წარუდგენს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის თანამდებობაზე ასარჩევ კანდიდატურას, აგრეთვე წინადადებებს საქართველოს სსრ კონსტიტუციური ზედამხედველობის კომიტეტის პერსონალური შემადგენლობის შესახებ;

3) საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოს წარუდგენს კანდიდატურებს საქართველოს სსრ მინისტრთა მოადგილე — აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოების თავმჯდომარეები, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭოს თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიების თავმჯდომარეები.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს სათავეში უდგას საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი გამოსცემს ბრძანებულებებს და იღებს დადგენილებებს.

მუხლი 114. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი თანამდებობის პირია და წარმოადგენს საქართველოს სს რესპუბლიკას ქვეყნის შიგნით და მის საზღვრებს გარეთ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს ირჩევს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატთაგან ფარული კენჭისყრით ხუთი წლის ვადით და არა უმეტეს ორი ვადით ზედიზედ. იგი შეიძლება ნებისმიერ დროს ფარული კენჭისყრით გაწვიოს საქართველოს სსრ უზენაესმა საბჭომ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ანგარიშვალდებულია საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წინაშე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობის ვადამდე განთავისუფლების შემთხვევაში უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის არჩევნების ჩატარებამდე ამ თანამდებობას იკავებს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე.

მუხლი 115. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე:

1) საერთო ხელმძღვანელობას უწევს იმ საკითხების მომზადებას, რომლებიც უნდა განიხილოს საქართველოს სსრ უზენაესმა საბჭომ; ხელს აწერს საქართველოს სსრ კანონებს, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებულ სხვა აქტებს;

2) საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის სხდომებს ხელმძღვანელობს;

3) ორგანიზაციას უწევს და ატარებს ადგილობრივი საბჭოების დეპუტატთა არჩევნებს;

6) ორგანიზაციას უწევს სახალხო კენჭისყრის (რეფერენდუმის) მომზადებასა და ჩატარებას, აგრეთვე საქართველოს სსრ კანონების პროექტებისა და სახელმწიფო ცხოვრების სხვა ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხების სახალხო განხილვას;

7) სსრ კავშირის კონსტიტუციის 119-ე მუხლის მე-14 პუნქტის შესაბამისად წყვეტს საკითხს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე თუ ცალკეულ ადგილებში სამხედრო ან საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების საჭიროების შესახებ; წყვეტს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე თუ ცალკეულ ადგილებში მოქალაქეთა ქცევის განსაკუთრებული რეჟიმის შემოღების საკითხებს;

8) ანიჭებს საქართველოს სსრ სახელმწიფო ჯილდოებს;

9) იღებს საქართველოს სსრ მოქალაქედ, წყვეტს თავშესაფრის მიცემის საკითხებს;

10) ახორციელებს საქართველოს სსრ სასამართლოების მიერ მსჯავრდებულ მოქალაქეთა შეწყალებას;

11) ნიშნავს საქართველოს სსრ დიპლომატიურ წარმომადგენლებს უცხოეთის სახელმწიფოებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებში და გამოიწვევს მათ იქიდან.

12) იღებს მასთან აკრედიტებული უცხოეთის სახელმწიფოთა დიპლომატიური წარმომადგენლების რწმუნებულებისა და გაწვევის სიგელებს;

13) აქვეყნებს ქართულ და რუსულ ენებზე, ხოლო ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ავტონომიური ოლქისათვის — აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკისა და ავტონომიური ოლქის ენებზე საქართველოს სსრ კანონებსა და სხვა აქტებს, რომლებსაც მიიღებენ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიები.

მუხლი 116. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო, საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატებისაგან არჩევს მუდმივ კომისიებს იმისათვის, რომ აწარმოონ საკანონმოქმედო მუშაობა, წინასწარ განიხილონ და მოამზადონ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხები, აგრეთვე, ხელი შეუწყონ საქართველოს სსრ კანონებისა და საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებული სხვა გადაწყვეტილებების განხორციელებას, კონტროლი გაუწიონ სახელმწიფო ორგანოებისა და ორგანიზაციების საქმიანობას.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო, როცა საჭიროდ მიიჩნევს, ქმნის ნებისმიერი საკითხის გამო საგამოძიებო, სარევიზიო და სხვა კომისიებს.

მუხლი 117. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს კანონებსა და სხვა გადაწყვეტილებებს, როგორც წესი, იღებენ მას შემდეგ, რაც პროექტებს წინასწარ განიხილავენ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს საბჭოს შესაბამისი მუდმივი კომისიები.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლოს, აგრეთვე საქართველოს სსრ სახელმწიფო არბიტრაჟის კოლეგიების შემადგენლობაში თანამდებობის პირთა არჩევა და დანიშვნა ხდება, თუ არის საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს შესაბამისი მუდმივი კომისიების დასკვნა.

ყველა სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანო, ორგანიზაცია და თანამდებობის პირი ვალდებულია შეასრულოს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს კომისიების მოთხოვნები, წარუდგინოს მათ საჭირო მასალები და დოკუმენტები.

კომისიების რეკომენდაციები აუცილებლად უნდა განიხილონ სახელმწიფო და საზოგადოებრივმა ორგანოებმა, დაწესებულებებმა და ორგანიზაციებმა. განხილვის შედეგები და მიღებული ღონისძიებანი უნდა ეცნობოთ კომისიებს მათ მიერ დაწესებულ ვადაში.

მუხლი 118. საქართველოს სსრ სახალხო დეპუტატს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სესიებზე უფლება აქვს შეკითხვის წესით დააყენოს საკითხი საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის კომიტეტის, საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლოს, ავტონომიური რესპუბლიკების უზენაესი სასამართლოების, ავტონომიური ოლქის სასამართლოს მოსამართლეებს ირჩევენ შესაბამისად საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო, ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა საბჭო.

ყველა სასამართლოს მოსამართლეებს ირჩევენ ათი წლის ვადით. ყველა სასამართლოს სახალხო მხაჯულებს ირჩევენ ხუთი წლის ვადით.

რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მსაჯულებს ირჩევენ მოქალაქეთა კრებებზე მათს საცხოვრებელ ან სამუშაო ადგილის ღია კენჭისყრით, ხოლო ზემდგომი სასამართლოების სახალხო მსაჯულებს — სახალხო დეპუტატთა შესაბამისი საბჭოები.

მოსამართლეები და სახალხო მსაჯულები პასუხისმგებელი არიან მათი ამრჩევი ორგანოების ან ამომრჩევლების წინაშე, ანგარიშს აბარებენ მათ და შეიძლება მათ მიერ გაწვეულ იქნენ კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 165. საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლო /საქართველოს სსრ უმაღლესი სასამართლო ორგანოა და ზედამხედველობას უწევს საქართველოს სსრ სასამართლოების სასამართლო საქმიანობას.

საქართველოს სსრ უზენაესი სასამართლო შედგება თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, წევრებისა და სახალხო მსაჯულებისაგან".

მუხლი 167. მოსამართლეები და სახალხო მსაჯულები დამოუკიდებელი არიან და მხოლოდ კანონს ემორჩილებიან.

მოსამართლეებისა და სახალხო მსაჯულებისათვის უზრუნველყოფილია მათი უფლებებისა და მოვალეობების შეუფერხებელი და ეფექტიანი განხორციელების პირობები. მართლმსაჯულების აღსასრულებლად მოსამართლეთა და სახალხო მსაჯულთა საქმიანობაში ყოველგვარი ჩარევა დაუშვებელია და იწვევს პასუხისმგებლობას კანონით.

მოსამართლეთა და სახალხო მსაჯულთა ხელშეუხებლობას, აგრეთვე მათი დამოუკიდებლობის სხვა გარანტიებს აწესებს კანონი სსრ კავშირში მოსამართლეთა სტატუსის შესახებ და სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ სხვა საკანონმდებლო აქტები".

2. სსრ კავშირის კონსტიტუციის მეათე, მეთერთმეტე და მეცამეტე თავების ახალ რედაქციასთან დაკავშირებით შეტანილ იქნეს მათგან გამომდინარე ცვლილებანი და დამატებანი საქართველოს სსრ კონსტიტუციის შემდეგ მუხლებში:

1. 74-ე მუხლის პირველ ნაწილს სიტყვების — „გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხების გადაწყვეტაში" შემდეგ დაემატოს სიტყვები „სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა ყრილობის".

2. მე-100 მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 100. დეპუტატი თავის უფლებამოსილების განხორციელებისას, როგორც წესი, არ წყვეტს საწარმოო თუ სამსახურებრივ საქმიანობას.

უზენაესი საბჭოს ან ადგილობრივი საბჭოს სესიის დროს, აგრეთვე კანონით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში დეპუტატის უფლებამოსილების განსახორციელებლად დეპუტატი თავისუფლდება საწარმოო თუ სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან და მას უნაზღაურდება დეპუტატის საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯები შესაბამისი სახელმწიფო ან ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებიდან".

3. 101-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„დეპუტატს უფლება აქვს შეკითხვის წესით დააყენოს საკითხი შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოებისა და თანამდებობის პირების წინაშე, რომლებიც ვალდებული არიან უპასუხონ შეკითხვის წესით დაყენებულ ამ საკითხს უზენაესი საბჭოს, სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოს სესიაზე".

4. 105-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 105. დეპუტატი ვალდებულია თავისი მუშაობის, უზენაესი საბჭოს ან სახალხო დეპუტატთა ადგილობრივი საბჭოს მუშაობის თაობაზე ანგარიში ჩააბაროს ამომრჩევლებს, კოლექტივებსა და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს, რომლებმაც იგი დეპუტატობის კანდიდატად დაასახელეს".

5. 124-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 124. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს წინაშე.

ახლად შექმნილი საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო განსახილველად წარუდგენს საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოს თავისი მომავალი საქმიანობის პროგრამას.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო წელიწადში ერთხელ მაინც ანგარიშს აბარებს ანგარიშს თავისი მუშაობის შესახებ საქართველოს სსრ უზენაეს საბჭოს".

6. 125-ე მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო უფლებამოსილია გადაწყვიტოს სახელმწიფო მმართველობის ყველა საკითხი, რომელიც საქართველოს სსრ გამგებლობას განეკუთვნება, რამდენადაც ისინი, საქართველოს სსრ კონსტიტუციის თანახმად, არ შედის საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოსა და მისი პრეზიდიუმის, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის კომპეტენციაში".

7. 127-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 127. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა ყრილობისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სხვა გადაწყვეტილებათა, საქართველოს სსრ კანონების და საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სხვა გადაწყვეტილებათა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებათა და განკარგულებათა საფუძველზე და შესასრულებლად გამოსცემს დადგენილებებსა და განკარგულებებს და ამოწმებს მათს შესრულებას. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილებებისა და განკარგულებების შესრულება სავალდებულოა საქართველოს სსრ მთელ ტერიტორიაზე".

8. 129-ე მუხლის ნაწილში სიტყვები „სსრ კავშირისა და საქართველოს სსრ საკანონმდებლო აქტების" შეიცვალოს სიტყვებით „სსრ კავშირის კანონების და სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა ყრილობისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სხვა გადაწყვეტილებათა, საქართველოს სსრ კანონების და საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს სხვა გადაწყვეტილებების".

9. მეთხუთმეტე თავის დასახელება ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად: „ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო".

10. 131-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 131. აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოები ამ ავტონომიური რესპუბლიკების სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოებია.

აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ასსრ უზენაესი საბჭოები უფლებამოსილი არიან გადაწყვიტონ ყველა საკითხი, რომლებსაც ავტონომიური რესპუბლიკების გამგებლობას განაკუთვნებენ სსრ კავშირის კონსტიტუცია, საქართველოს სსრ კონსტიტუცია

რაც მკითხველს აინტერესებს

— ბატონო კოტე, ყველა ხედავს, თუ როგორ ძლიერდება დღითი დღე საქართველოსა და ისრაელის, კერძოდ ჩვენი და ჩვენგან ისრაელში წასული „ქართველი ებრაელების“ კავშირ-ურთიერთობანი, უკმე მიმდინარე არაოფიციალური დელეგაციები, ლიტერატურისა და ხელოვნების, კულტურის, მეცნიერების, საქმიანი წრეების წარმომადგენლები. ეს, რა თქმა უნდა, კარგია და მომავალი უეჭველობახაც გვპირდება, მაგრამ აი, რა შეუშინებია მკითხველთა ერთ ჯგუფს რესპუბლიკის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებით ამ თემის ქაშუქებისას: რა ამბავიაო, — გვწერენ ისინი, — პრესის პუბლიკაციებთან და ტელე-რადიოგადაცემებით ისეთი შთაბეჭდილება რჩება, თითქოს ქართველებმა და ებრაელებმა დღეს „აღმოვაჩინეთ“ ერთმანეთიო, ჩვენს ძმობასა და მეგობრობას მრავალი წლის წინათ საფუძველჩაყრილი სამეცნიერო და კულტურული ურთიერთობანიც აძლიერებდა და აძლიერებს, ჩვენი ღვაწლმოსილი აღამიანები ემსახურებოდნენ და ემსახურებიან ამ ურთიერთობებს, — მაშინ, ნება მიბოძეთ, ჯერ ებრაულ სამყაროსთან ჩემი პირველი შეხვედრა გავიხსენო: მონაფეობის დროს, დაახლოებით 1929 წელს მე მქონდა შემთხვევა მონანილეობა მიმეღო იმ დიდ კამპანიაში, რომელიც საქართველოში გაიმართა ღარიბ ებრაელთა დასახმარებლად. გვიხმეს ბავშვები, ჩამოგვკიდეს კისერზე თუნუქის ყუსაბები და მოგვცეს ქინძისთავი და ქაღალდი, რომელზეც ეწერა „ღარიბი ებრაელებისთვის“. ჩვენ დაგვავალეს შეგვგროვნინა ფული. მართლაც, ავდიოდით ტრამვაიში, იქ მყოფთ მკერდზე ვაბნევდით ქაღალდს და ისინიც გვიყრიდნენ ფულს ყუსაბაში. შეგროვილი ფული მიგვქონდა ყოფილი ქარვასლის შენობაში, თავისუფლების მოედანზე, იქ რომელიღაც საზოგადოებას ვაბარებდით და ისევ ვაკრძელებდით შეგროვებას. იმხანად, ქუთაისში დიდი ხანძარი მოხდა, გადაიწვა ებრაელების უბანი და საქართველოში საჭიროდ ცნეს დახმარებოდნენ დაზარალებულებს. აი, ასე დაიწყო ჩემი პირველი შეხვედრა ამ სამყაროსთან. მაშინ მე ვერც წარმოვიდგენდი, რომ გავიდოდა ხანი და მთელ ჩემ ცხოვრებას ებრაულ სამყაროს დავუკავშირებდი...

ოცდაათიანი წლების ბოლოს მცხეთაში რომ გათხრები მოეწყო ბატონ ივანე ჯაბახიშვილის ხელმძღვანელობით, იქ აღმოჩენილ იქნა ებრაული და არამეული წარწერები, რამაც აუცილებელი გახადა ებრაული ენის სპეციალისტების სასწრაფოდ მომზადება. სხვათა შორის, სემიტური ენებისა და მათ შორის ებრაული ენის სწავლების საკითხი იმ დღიდანვე იდგა, რაც თბილისის უნივერსიტეტი გაიხსნა. სხვაგვარად არც შეიძლებოდა, ცივილიზებულ სამყაროში, ყველა ცნობილ უნივერსიტეტში ისწავლებოდა ებრაული, ბიბლიის ორიგინალის ენა, ხოლო ბიბლიამ რა როლიც შეასრულა მსოფლიო აზრავნების ისტორიაში, ეს დიდ განმარტებას აღარ მოითხოვს. ცნობილია, რომ ებრაელთა ჩამოსახლება საქართველოში 26 საუკუნის წინათ მოხდა, ხოლო ბიბლიამ უდიდესი ღვაწლი დასდო ჩვენი, როგორც ქრისტიანული ერის ენისა და ლიტერატურის განვითარებას. ამიტომ, სავსებით ბუნებრივია, თბილისის უნივერსიტეტში ამ ენის შესწავლას საგანგებო ყურადღება უნდა მიქცეოდა. და მართლაც, მალე ჩემი მასწავლებელი — გიორგი წერეთელი, რომელმაც სემიტური ენების შესასწავლ ად სათანადო განათლება მიიღო ლენინგრადში, სათავეში ჩაუდგა სემიტოლოგიურ სკოლას. ბედნიერება მხვდა წილად, მისი პირველი ასპირანტი ვყოფილიყავი ამ დარგში.

მე და ჩემი კოლეგა და მეგობარი აღექსი ლეკიაშვილი, რომელიც შემდეგ ცნობილი არაბისტი და სემიტოლოგი გახდა, და აკადემიკოსი შალვა ამირანაშვილი ვიყავით გიორგი წერეთლის პირველი მოწაფეები ებრაულ ენაში.

1944 წლის ოქტომბერში, ზუსტად 45 წლის წინათ, თბილისის უნივერსიტეტში მე წავიკითხე ჩემი პირველი ლექცია ებრაულ ენაში. რა თქმა უნდა, ლექციაზე მესწრებოდა. გიორგი წერეთელი, აგრეთვე უნივერსიტეტის პრორექტორი სასწავლო დარგში ილია ვეკუა და აკაკი შანიძე. მათ დამილოცეს გზა, რომელსაც დღემდე მივყვები...

გავიდა წლები... როდესაც ისრაელის სახელმწიფო დაარსდა და ებრაული ენა სახელმწიფო ენად გამოცხადდა, ჩვენ საჭიროდ ვცანით განგვეგრცო ებრაულის სწავლება და ნისან ბაბალიკაშვილს ვთხოვეთ წაეკითხა თანამედროვე ებრაული ენის კურსი. ნისანი — ეს უნიჭიერესი კაცი დღეს ცოცხალთა შორის აღარ არის, ხოლო მის საქმეს უნივერსიტეტში აგრძელებს ბოგი შენგელია და მაკა გოცირიძე.

ებრაულ ენას სხვადასხვა ენებთან მიმართებაში თავისი კვლევითი მუშაობისას ფართოდ იყენებენ ჩვენი კოლეგა მეცნიერები მარიამ ნედოსპასოვა, ლაღი ცოცხაძე, მარინე მეფარიშვილი.

აღსანიშნავია ებრაულის გამოყენება თვით ქართული ენისა და ლიტერატურის ისტორიის შესწავლისათვის. აქ უნდა აღინიშნოს მზეკალა შანიძის, ლაკავრა ღვალაძის, ნანი წაქაძის და სხვათა მოღვაწეობა.

აუცილებელია ითქვას, რომ ქართულ-ებრაულ ურთიერთობებზე დღეს ისრაელში მუშაობენ ჩვენი ყოფილი სტუდენტები. მაგალითისათვის ორიც კმარა: იცხაკ დავიდი (ისაკ დავითაშვილი) და გერშონ ბენ-ორენი (წინუაშვილი). ეროი მეცნიერულ მუშაობას პოლიტიკურსაც უთავსებს — ისრაელის პრემიერ-მინისტრის მრჩეველია, ხოლო მეორე მუშაობს იერუსალიმის უნივერსიტეტში და ღვაწლიც დასდო იქ ქართველოლოგიური ცენტრის შექმნას.

ებრაისტიკას მნიშვნელოვანი ყურადღება ექცეოდა და ექცევა საქართველოს ორ დიდ სამეცნიერო ცენტრში — აკადემიკოს გიორგი წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტში, სადაც სემიტოლოგიის განყოფილებაში ვიკვლევთ ებრაისტიკის საკითხებსაც, და თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სემიტოლოგიის კათედრაზე, რომელიც გიორგი წერეთელმა დაარსა, შემდეგ სათავეში ედგა ალექსი ლეკიაშვილი, ერთხანს მეც ვხელმძღვანელობდი, ხოლო ამჟამად კათედრას განაგებს პროფესორი აპოლონ სილაგაძე.

ჩვენი კულტურის ისტორიისათვის ძალზე მნიშვნელოვანია ქართული ბიბლიური ტექსტების აკადემიური გამოცემა. ეს კი ებრაული ორიგინალების გარეშე, რა თქმა უნდა, შეუძლებელია. მე მხედველობაში მაქვს „უსალმუნნი“ და მცხეთის ბიბლიის ხუთწიგნეული. პირველი მათგანი გამოსცა მზეკალა შანიძემ, ხოლო მცხეთის ბიბლია — ელენე დოჩანაშვილმა...

საქართველოს ტერიტორიაზე შემონახულია ებრაული ეპიგრაფიკული ძეგლები და ხელნაწერები. უძველესი ებრაული ნარწერები აღმოჩენილია ძველი იბერიის ტერიტორიაზე (მცხეთა, ურბნისი...). ებრაული ეპიგრაფიკის შესწავლის საქმეს განსაკუთრებული ღვაწლი დასდო ნისან ბაბალიკაშვილმა.

ჩვენში მოპოვებულ ებრაულ ხელნაწერთა შორის უნიკალურია ლეჩხუმში, სოფელ ლაილაშში დაცული ხუთწიგნეულის ხელნაწერი, რომელიც X-XI საუკუნეებს განეკუთვნება და ამჟამად ინახება კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში. ამ ხელნაწერის შესწავლას, რომელსაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ებრაული ბიბლიის აკადემიური ეპიგრაფიკის შესწავლის საქმეს განსაკუთრებული ღვაწლი დასდო ნისან ბაბალიკაშვილმა.

ჩვენში მოპოვებულ ებრაულ ხელნაწერთა შორის უნიკალურია ლეჩხუმში, სოფელ ლაილაშში დაცული ხუთწიგნეულის ხელნაწერი, რომელიც X-XI საუკუნეებს განეკუთვნება და ამჟამად ინახება კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში. ამ ხელნაწერის შესწავლას, რომელსაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს ებრაული ბიბლიის აკადემიური

ძირძველია ჩვენი სიყვარული

ოში, ყველა ცნობილ უნივერსიტეტში ისწავლებოდა ებრაული, ბიბლიის ორიგინალის ენა, ხოლო ბიბლიამ რა როლიც შეასრულა მსოფლიო აზრავნების ისტორიაში, ეს დიდ განმარტებას აღარ მოითხოვს. ცნობილია, რომ ებრაელთა ჩამოსახლება საქართველოში 26 საუკუნის წინათ მოხდა, ხოლო ბიბლიამ უდიდესი ღვაწლი დასდო ჩვენი, როგორც ქრისტიანული ერის ენისა და ლიტერატურის განვითარებას. ამიტომ, სავსებით ბუნებრივია, თბილისის უნივერსიტეტში ამ ენის შესწავლას სათანადო ყურადღება უნდა მიქცეოდა. და მართლაც, მალე ჩემი მასწავლებელი — გიორგი წერეთელი, რომელმაც სემიტური ენების შესასწავლ ად სათანადო განათლება მიიღო ლენინგრადში, სათავეში ჩაუდგა სემიტოლოგიურ სკოლას. ბედნიერება მხვდა წილად, მისი პირველი ასპირანტი ვყოფილიყავი ამ დარგში.

მე და ჩემი კოლეგა და მეგობარი აღექსი ლეკიაშვილი, რომელიც შემდეგ ცნობილი არაბისტი და სემიტოლოგი გახდა, და აკადემიკოსი შალვა ამირანაშვილი ვიყავით გიორგი წერეთლის პირველი მოწაფეები ებრაულ ენაში.

1944 წლის ოქტომბერში, ზუსტად 45 წლის წინათ, თბილისის უნივერსიტეტში მე წავიკითხე ჩემი პირველი ლექცია ებრაულ ენაში. რა თქმა უნდა, ლექციაზე მესწრებოდა. გიორგი წერეთელი, აგრეთვე უნივერსიტეტის პრორექტორი სასწავლო დარგში ილია ვეკუა და აკაკი შანიძე. მათ დამილოცეს გზა, რომელსაც დღემდე მივყვები...

გავიდა წლები... როდესაც ისრაელის სახელმწიფო დაარსდა და ებრაული ენა სახელმწიფო ენად გამოცხადდა, ჩვენ საჭიროდ ვცანით განგვეგრცო ებრაულის სწავლება და ნისან ბაბალიკაშვილს ვთხოვეთ წაეკითხა თანამედროვე ებრაული ენის კურსი. ნისანი — ეს უნიჭიერესი კაცი დღეს ცოცხალთა შორის აღარ არის, ხოლო მის საქმეს უნივერსიტეტში აგრძელებს ბოგი შენგელია და მაკა გოცირიძე.

ებრაულ ენას სხვადასხვა ენებთან მიმართებაში თავისი კვლევითი მუშაობისას ფართოდ იყენებენ ჩვენი კოლეგა მეცნიერები მარიამ ნედოსპასოვა, ლაღი ცოცხაძე, მარინე მეფარიშვილი.

აღსანიშნავია ებრაულის გამოყენება თვით ქართული ენისა და ლიტერატურის ისტორიის შესწავლისათვის. აქ უნდა აღინიშნოს მზეკალა შანიძის, ლაკავრა ღვალაძის, ნანი წაქაძის და სხვათა მოღვაწეობა.

აუცილებელია ითქვას, რომ ქართულ-ებრაულ ურთიერთობებზე დღეს ისრაელში მუშაობენ ჩვენი ყოფილი სტუდენტები. მაგალითისათვის ორიც კმარა: იცხაკ დავიდი (ისაკ დავითაშვილი) და გერშონ ბენ-ორენი (წინუაშვილი). ეროი მეცნიერულ მუშაობას პოლიტიკურსაც უთავსებს — ისრაელის პრემიერ-მინისტრის მრჩეველია, ხოლო მეორე მუშაობს იერუსალიმის უნივერსიტეტში და ღვაწლიც დასდო იქ ქართველოლოგიური ცენტრის შექმნას.

ებრაისტიკას მნიშვნელოვანი ყურადღება ექცეოდა და ექცევა საქართველოს ორ დიდ სამეცნიერო ცენტრში — აკადემიკოს გიორგი წერეთლის სახელობის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტში, სადაც სემიტოლოგიის განყოფილებაში ვიკვლევთ ებრაისტიკის საკითხებსაც, და თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აღმოსავლეთმცოდნეობის ფაკულტეტის სემიტოლოგიის კათედრაზე, რომელიც გიორგი წერეთელმა დაარსა, შემდეგ სათავეში ედგა ალექსი ლეკიაშვილი, ერთხანს მეც ვხელმძღვანელობდი, ხოლო ამჟამად კათედრას განაგებს პროფესორი აპოლონ სილაგაძე.

ჩვენი კულტურის ისტორიისათვის ძალზე მნიშვნელოვანია ქართული ბიბლიური ტექსტების აკადემიური გამოცემა. ეს კი ებრაული ორიგინალების გარეშე, რა თქმა უნდა, შეუძლებელია. მე მხედველობაში მაქვს „უსალმუნნი“ და მცხეთის ბიბლიის ხუთწიგნეული. პირველი მათგანი გამოსცა მზეკალა შანიძემ, ხოლო მცხეთის ბიბლია — ელენე დოჩანაშვილმა...

საქართველოს ტერიტორიაზე შემონახულია ებრაული ეპიგრაფიკული ძეგლები და ხელნაწერები. უძველესი ებრაული ნარწერები აღმოჩენილია ძველი იბერიის ტერიტორიაზე (მცხეთა, ურბნისი...). ებრაული

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ისწავლებოდა და ისწავლება ებრაული ენა, მიმდინარეობდა და მიმდინარეობს სამეცნიერო კვლევა-ძიება „ებრაისტიკის“ დარგშიო...

ბატონო კოტე, ზოგიერთ საკითხში, ალბათ, ვერ დავეთანხმებით ჩვენს მკითხველებს, მაგრამ წერილში სიმართლის მარცვალი, ეტყობა, მაინც არის. ამიტომაც შეგაწუხეთ თქვენ — სახელოვანი სემიტოლოგი, ებრაული ენის ცნობილი სპეციალისტი, რათა მკითხველებს მოკლედ უამბოთ, თუ რა კაკეთდა ებრაული ენის თუ ლიტერატურის შესწავლის დარგში (რა თქმა უნდა, ვგულისხმობ ქართულ-ებრაულ ენობრივ თუ ლიტერატურულ ურთიერთობებს).

ბატონი კოტე — აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის სემიტოლოგიის განყოფილების გამგე, აკადემიკოსი კონსტანტინე წერეთელი, მოუცელელობის მიუხედავად, თავაზიანად იღებს რედაქციის თხოვნას და დარბაისლურად იწყებს:

— მაშინ, ნება მიბოძეთ, ჯერ ებრაულ სამყაროსთან ჩემი პირველი შეხვედრა გავიხსენო: მონაფეობის დროს, დაახლოებით 1929 წელს მე მქონდა შემთხვევა მონანილეობა მიმეღო იმ დიდ კამპანიაში, რომელიც საქართველოში გაიმართა ღარიბ ებრაელთა დასახმარებლად. გვიხმეს ბავშვები, ჩამოგვკიდეს კისერზე თუნუქის ყუსაბები და მოგვცეს ქინძისთავი და ქაღალდი, რომელზეც ეწერა „ღარიბი ებრაელებისთვის“. ჩვენ დაგვავალეს შეგვგროვნინა ფული. მართლაც, ავდიოდით ტრამვაიში, იქ მყოფთ მკერდზე ვაბნევდით ქაღალდს და ისინიც გვიყრიდნენ ფულს ყუსაბაში. შეგროვილი ფული მიგვქონდა ყოფილი ქარვასლის შენობაში, თავისუფლების მოედანზე, იქ რომელიღაც საზოგადოებას ვაბარებდით და ისევ ვაკრძელებდით შეგროვებას. იმხანად, ქუთაისში დიდი ხანძარი მოხდა, გადაიწვა ებრაელების უბანი და საქართველოში საჭიროდ ცნეს დახმარებოდნენ დაზარალებულებს. აი, ასე დაიწყო ჩემი პირველი შეხვედრა ამ სამყაროსთან. მაშინ მე ვერც წარმოვიდგენდი, რომ გავიდოდა ხანი და მთელ ჩემ ცხოვრებას ებრაულ სამყაროს დავუკავშირებდი...**

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოში

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ 1989 წლის 10 სექტემბრის დადგენილებით დაამტკიცა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგის ლენინური და სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიების კომიტეტის შემადგენლობა.

ამავე დროს ძალადაკარგულად არის მიჩნეული სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1984 წლის 10 იანვრის №31, 1985 წლის 5 აპრილის №280, 1986 წლის 2 იანვრის №1, 1987 წლის 4 თებერვლის №150, დადგენილებანი, რომლებითაც განსაზღვრული იყო კომიტეტის წინა შემადგენლობა.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული მეცნიერებისა და ტექნიკის დარგის ლენინური და სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიების კომიტეტის შემადგენლობა

პრეზიდიუმი

მარჩუკი გური ივანეს ძე — კომიტეტის თავმჯდომარე, აკადემიკოსი

ბაგოდინი გენადი ალექსის ძე — კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი

კუდრიავცევი ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე — კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, აკადემიკოსი

ლავროვი ნიკოლოზ პავლეს ძე — კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, აკადემიკოსი

შაბანოვი ვიტალი მიხეილის ძე — კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე, არმიის გენერალი, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი

ბესპალოვი იური ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ლევინი ნიკოლოზ ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ოსიპიანი იური ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

პეტროვი რემ ვიტორის ძე — აკადემიკოსი

პლატონოვი ვლადიმერ პეტრეს ძე — აკადემიკოსი

ბოკოროვსკი ვალენტინ ივანეს ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

პურინი ბრუნო ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

ჟარიკოვი ვიოლენ ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

რუმიანცევი ვალენტინ ვიტალის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ტურისოვი ყარათაი — საკავშირო პროფსაბჭოს მდივანი

ჩაზოვი ევგენი ივანეს ძე — აკადემიკოსი

ჩეტვერიკოვი ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე — კომიტეტის სწავლულ მდივანი, აკადემიკოსი

ბაბაევი ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ბოლოტოვი ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ბოლოტინი ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ბოროვიკ-რომანოვი ვიქტორ ანდრია ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი

ბუსლაევი იური ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი

გაპონოვ-გრებოვი ანდრია ვიქტორის ძე — აკადემიკოსი

გოლდანსკი ვიტალი იოსების ძე — აკადემიკოსი

გონჩარი ანდრია ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი

გრამბერგი იგორ სერგის ძე — აკადემიკოსი

ვლადიმიროვი ვასილ სერგის ძე — აკადემიკოსი

ზამარაევი კირილე ილიას ძე — აკადემიკოსი

ილინი ლეონიდე ანდრიას ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

კოტელნიკოვი ვლადიმერ ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ლეონტიევი ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ლუკინოვი ივანე ილარიონის ძე — აკადემიკოსი

მაკაროვი ვალერი ლეონიდეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი

ნიკიტინი ანატოლი ალექსის ძე — აკადემიკოსი

ოსიპოვი ანატოლი ანდრიას ძე — სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სახალხო მეურნეობის აკადემიის პირველი პროორექტორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ოსიპოვი გენადი ვასილის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი

ოიზერმანი თეოდორე ილიას ძე — აკადემიკოსი

ეურკინი ვლადიმერ ვიტალის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი

ეფიმოვი ანატოლი ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

ეფიმოვ-ტარანოვსკი ოლეგ მათეს ძე — აკადემიკოსი

ნიკონოვი ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი

ოხიპიანი იური ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

პეტროვი რემ ვიტორის ძე — აკადემიკოსი

პლატონოვი ვლადიმერ პეტრეს ძე — აკადემიკოსი

პოკროვსკაია ვალენტინა ივანეს ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

პურინი ბრუნო ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

ჟარიკოვი ვიოლენ ანდრიას ძე — აკადემიკოსი

ფიზიანინი ვლადიმერ ივანეს ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

კომიტეტის წევრები

I. საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა განყოფილება

1. **ბოროვიკ-რომანოვი** ვიქტორ ანდრია სტანისლავის ძე — აკადემიკოსი
2. **ბუსლაევი** იური ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი
3. **გაპონოვ-გრებოვი** ანდრია ვიქტორის ძე — აკადემიკოსი
4. **გოლდანსკი** ვიტალი იოსების ძე — აკადემიკოსი
5. **გონჩარი** ანდრია ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი
6. **გრამბერგი** იგორ სერგის ძე — აკადემიკოსი
7. **ვლადიმიროვი** ვასილ სერგის ძე — აკადემიკოსი
8. **ზამარაევი** კირილე ილიას ძე — აკადემიკოსი
9. **ილინი** ლეონიდე ანდრიას ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
10. **კაშტანოვი** ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
11. **კეილის-ბოროკი** ვლადიმერ ისაკის ძე — აკადემიკოსი
12. **კილდიშევი** ლეონიდე ბენიამინის ძე — აკადემიკოსი
13. **კომაროვი** თეოდორე ივანეს ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
14. **კონდრატიევი** კირილე იაკობის ძე — აკადემიკოსი
15. **ლოგუნოვი** ანატოლი ალექსის ძე — აკადემიკოსი
16. **მარჩუკი** გური ივანეს ძე — აკადემიკოსი
17. **ნეფედოვი** ოლეგ მათეს ძე — აკადემიკოსი
18. **ნიკონოვი** ალექსანდრე ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი
19. **ოსიპიანი** იური ანდრიას ძე — აკადემიკოსი
20. **პეტროვი** რემ ვიტორის ძე — აკადემიკოსი
21. **პლატონოვი** ვლადიმერ პეტრეს ძე — აკადემიკოსი
22. **პოკროვსკაია** ვალენტინ ივანეს ძე — სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
23. **პურინი** ბრუნო ანდრიას ძე — აკადემიკოსი
24. **ჟარიკოვი** ვიოლენ ანდრიას ძე — აკადემიკოსი
25. **რუმიანცევი** ვალენტინ ვიტალის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
26. **ხალმანოვი** ფარმან ყურბანოღლი — სსრ კავშირის გეოლოგიის მინისტრის პირველი მოადგილე, გეოლოგია-მინერალოგიის მეცნიერებათა დოქტორი
27. **ხოკლოვი** ვლადიმერ ევგენის ძე — აკადემიკოსი
28. **სპირინი** ალექსანდრე სერგის ძე — აკადემიკოსი
29. **ფედოროვი** სვიატოსლავ ნიკოლოზის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
30. **ფიზიანინი** ვლადიმერ ივანეს ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი

II. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა განყოფილება

1. **აბდილდინი** ჟაბაიხან მუბარაქის ძე — საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
2. **ალექსეევი** სერგი სერგის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
3. **ბრომლეი** იულიან ვლადიმერის ძე — აკადემიკოსი
4. **ბრონშტეინი** მიხეილ ლაზარეს ძე — ესტონეთის სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
5. **იანინი** ვალენტინ ლავრენტის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
6. **იანოვსკი** რუდოლფ გრიგოლის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული საზოგადოებრივ მეცნიერებათა აკადემიის რექტორი
7. **ისკანდეროვი** ახმედ ახმედის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
8. **კაპიცა** მიხეილ სტეფანეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
9. **კოვალჩენკო** ივანე დიმიტრის ძე — აკადემიკოსი
10. **კუდრიავცევი** ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე — აკადემიკოსი
11. **კუზნეცოვი** ფილიპე ფიოდოსის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
12. **კუმანევი** ვიქტორ ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
13. **ლუკინოვი** ივანე ილარიონის ძე — აკადემიკოსი
14. **მაკაროვი** ვალერი ლეონიდეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
15. **მარტინოვი** ვლადლენ არკადის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
16. **მოდინი** ანატოლი ანდრიას ძე — სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სახალხო მეურნეობის აკადემიის პირველი პროორექტორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
17. **ოსიპოვი** გენადი ვასილის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
18. **ოიზერმანი** თეოდორე ილიას ძე — აკადემიკოსი
19. **ეურკინი** ვიტალი ვლადიმერის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
20. **სმირნოვი** გიორგი ლუკას ძე — აკადემიკოსი
21. **სოლნცევი** ვადიმ მიხეილის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
22. **ტატეინი** - ვიაჩესლავ სიმონის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
23. **ტოპორნინი** ბორის ნიკოლოზის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
24. **ულედოვი** ალექსანდრე კონსტანტინეს ძე — სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული საზოგადოებრივ მეცნიერებათა აკადემიის პროფესორი, ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორი
25. **შინკარუკი** ვლადიმერ ილარიონის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
26. **შიშკინი** ვალერი ალექსანდრეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
27. **შმელიოვი** დიმიტრი ნიკოლოზის ძე — აკადემიკოსი
28. **ჩელიშევი** ევგენი პეტრეს ძე — აკადემიკოსი

III. ტექნიკის განყოფილება

1. **ალექსანდროვი** მაქსიმე ლეონიდეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
2. **ალექსეევი** ანატოლი სიმონის ძე — აკადემიკოსი
3. **ბოლშაკოვი** ვლადიმერ ნიკოლოზის ძე — აკადემიკოსი
4. **ბოროდინი** ივანე თევდორეს ძე — საბჭოთა კავშირის ვ. ი. ლენინის სახელობის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი
5. **გლებოვი** იგორ ალექსის ძე — აკადემიკოსი
6. **გრიცენკო** ალექსანდრე ივანეს ძე — სამეცნიერო საწარმოო გაერთიანება „საქგაზტექნოლოგიის“ გენერალური დირექტორი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
7. **ხულაევი** იური ვასილის ძე — აკადემიკოსი
8. **ვალიევი** კამილ ახმეტის ძე — აკადემიკოსი
9. **ვანჩიკოვი** ვლადიმერ ალექსის ძე — სსრ კავშირის სახელმწიფო-საგეგმო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე
10. **ისაევი** იგორ ივანეს ძე — სსრ კავშირის სახსტანდარტის თავმჯდომარის მოადგილე, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი
11. **კარელინი** ვლადიმერ იაკობის ძე — მოსკოვის ვ. ვ. კუიბიშევის სახელობის საინჟინრო-სამშენებლო ინსტიტუტის რექტორი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
12. **კოზინი** ბორის სერგის ძე — კომპლექსურ სატრანსპორტო პრობლემათა ინსტიტუტის დირექტორი, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
13. **კოპტიუგი** ვალენტინ ათანასეს ძე — აკადემიკოსი
14. **ლასკორინი** ბორის ნიკოლოზის ძე — აკადემიკოსი
15. **ლიაკაშევი** ნიკოლოზ პავლეს ძე — აკადემიკოსი
16. **მაკაროვი** იგორ მიხეილის ძე — აკადემიკოსი
17. **მელნიკოვი** ვლადიმერ ანდრიას ძე — აკადემიკოსი
18. **პატონი** ბორის ევგენის ძე — აკადემიკოსი
19. **პერეგუდოვი** ფილიპე ივანეს ძე — სსრ კავშირის განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, ტექნიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
20. **რევნივცევი** ვლადიმერ ივანეს ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
21. **რუდენკო** იური ნიკოლოზის ძე — აკადემიკოსი
22. **სიჩოვი** ვლადიმერ ვასილის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
23. **სპასკი** იგორ დიმიტრის ძე — აკადემიკოსი
24. **ტრუბეცკოი** კლიმენტი ნიკოლოზის ძე — სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
25. **უტკინი** ვლადიმერ თევდორეს ძე — აკადემიკოსი
26. **ფედოსოვი** ევგენი ალექსანდრეს ძე — აკადემიკოსი
27. **ფრიდლიანდერი** იოსებ ნაუმის ძე — აკადემიკოსი
28. **ფროლოვი** კონსტანტინე ვასილის ძე — აკადემიკოსი
29. **შემიაკინი** ევგენი ივანეს ძე — აკადემიკოსი
30. **ჩიუევსკი** მიხეილ ვლადიმერის ძე — სსრ კავშირის სახმშენის თავმჯდომარის მოადგილე, ტექნიკის მეცნიერებათა კანდიდატი.

**ᲬᲔᲠᲘ

ფაქტი * მოვლენა * კომენტარი

საერთაშორისო კონგრესი

ისტორიული ქალაქები და მათი ბედი

სექტემბრის მეორე დეკადიდან, თვენახევრის მანძილზე თითქმის უწყვეტლივ, ერთმანეთის მიჯრით თბილისში იმუშავებს ქართველი ხელოვნებათმცოდნეების, ხელოვნების ისტორიკოსთა, არქიტექტორების ინიციატივით მონვეული სამი დიდი ფორუმი: მხატვრობის კრიტიკოსთა საერთაშორისო ასოციაციის კონგრესი, 26 სექტემბრიდან არქიტექტურისა და დამგეგმარებლების საერთაშორისო კონფერენცია და, ბოლოს, 10 ოქტომბრიდან — VI საერთაშორისო სიმპოზიუმი, რომელიც ტრადიციულად მიეძღვნება ქართული ხელოვნების ისტორიის საკითხებს.

პირველი ფორუმის თაობაზე ჩვენ უკვე ვიტყობინებოდით „კომუნისტის“ 15 სექტემბრის ნომერში. დღეს გთავაზობთ საუბარს საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებულ მოღვაწესთან, არქიტექტორ სიმონ კინწურაშვილთან. იგი მოგვითხრობს, თუ რა მიზნით და როგორი პროგრამით იმუშავებს საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის არქიტექტურის ფაკულტეტის მიერ, საქართველოს სსრ მშენებლობის სახელმწიფო კომიტეტთან ერთად, მონვეული საერთაშორისო კონფერენცია — ქალაქების რეკონსტრუქცია-დაგეგმარებისა და განაშენიანების გამოცდილება.

ასეთი სახისა და მასშტაბის კონფერენცია პირველად ეწყობა საქართველოს დედაქალაქში. ორგანიზატორებმა ჩაფიქრეს ფართო, შთამბეჭდავი პროგრამა. მსოფლიოს მრავალი ქვეყნიდან და საბჭოთა კავშირის თითქმის ყველა რესპუბლიკიდან მონვეული არიან ქალაქმშენებლობის, არქიტექტურის, სარესტავრაციო საქმის წამყვანი, ცნობილი სპეციალისტები. ჩანს, კონფერენცია საკმაოდ წარმომადგენლობითი იქნება — მასში მონაწილეობის სურვილი განაცხადა 50-მდე უცხოელმა და კიდევ უფრო მეტმა საბჭოთა სპეციალისტმა.

წინასწარ დაისტამბება კონფერენციაზე წარმოდგენილი მოხსენებების კრებული, რომელშიც წარმოდგენილი იქნება უცხოელი და ჩვენი ქვეყნის არქიტექტორთა 47 შრომა. კონფერენციის მსვლელობის დროს მოეწყობა გამოფენები, დისკუსიები, ექსკურსიები (ძველი თბილისი, მცხეთა, კახეთი).

ვიმედოვნებთ, ძალზე საინტერესო იქნება სტუდენტთა საერთაშორისო კონკურსი — „საცხოვრებელი გარემო გუშინ, დღეს ხვალ“, რომელიც ტარდება სპეციალური, წინასწარ დაგზავნილი პირობების საფუძველზე.

ჩატარდება ხუთი დარგობრივი პლენარული სხდომა. ეს საშუალებას მოგვცემს კონფერენციის ძირითადი თემის ყველა ასპექტი შეძლებისდაგვარად სრულყოფილად გაშუქდეს. პროგრამით გათვალისწინებული ეს სხდომები მიეძღვნება შემდეგ საკითხებს: ქალაქური სივრცის გავლენა სარეკონსტრუქციო სამუშაოების მასშტაბებზე, რეკონსტრუქციის უშუალო არქიტექტურული პრობლემები, ხელოვნება (ძველი და ახალი ძველ ქალაქში), სამეცნიერო კვლევები რეკონსტრუქციის სფეროში და, ბოლოს, არქიტექტურული განათლება და ქალაქების რეკონსტრუქცია.

პრობლემების ეს ნუსხა, რა თქმა უნდა, პირობითია. ამით არ ამოინურება ძველი ქალაქების, მათი ისტორიულად ჩამოყალიბებული ცენტრების დაპროექტების, რეკონსტრუქციისა თუ განაშენიანების ყველა საინტერესო და რთული მხარე. იმედია, სხვადასხვა ქვეყნებში ჩატარებული სამუშაოების ანალიზი, განზოგადების ცდა საშუალებას მისცემს სპეციალისტებს, თავისი ქვეყნის, ქალაქის სპეციფიკის გათვალისწინებით შეიმუშაონ საპროექტო, სამშენებლო თუ მეთოდური ხასიათის საკითხების გაუმჯობესების, სრულყოფის გზები.

ძველი ქალაქების რეკონსტრუქციისა და განაშენიანების პრობლემებისადმი მიძღვნილი მასშტაბური ხასიათის საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება თბილისში შემთხვევითი არ გახლავთ.

თბილისში ჩატარებულმა არქიტექტურულმა, ქალაქგეგმარებითმა სარესტავრაციო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოებმა თავიდანვე მიიქციეს სპეციალისტთა ყურადღება. ეს სამუშაოები აღნიშნულ იქნა, როგორც საკავშირო, ისე რესპუბლიკური სახელმწიფო და საზოგადოებრივი პრემიებით, საერთაშორისო არქიტექტურული ჯილდოთი.

კონფერენციის თბილისში მოწვევის აუცილებლობა ასეა არგუმენტირებული წინასწარ შედგენილ კონფერენციის სახელმძღვანელო პროგრამაში: „...სამოციან წლებში თბილისში ისტორიული ნაწილის განვითარების საკითხებს არ ექცეოდა სათანადო ყურადღება. სამოცდაათიანის შუა წლებში ცენტრის (თბილისის. ს. კ.) პირველ განახლებულ ნაგებობებში ჩაისახა არქიტექტორების აზროვნების ერთგვარი მობრუნება ახლებური მიდგომისაკენ. ეს მობრუნება ყოველთვის როდი იყო სათანადოდ გააზრებული. ხშირად საჭირო იყო წინასაპროექტო კვლევების უფრო ღრმად ჩატარება“. ეს ძირითადად მართებულად ჩამოყალიბებული თეზისია. შეიძლება თავი დავიმშვიდოთ იმით, რომ მსოფლიოს ბევრი ისტორიული ქალაქის რეკონსტრუქცია-განაშენიანების პრაქტიკაშიც მოხდა სხვადასხვა ხასიათის შეცდომები. მაგრამ ერთი კი მაინც უნდა ვაღიაროთ — ჩვენ შეგვეძლო შეცდომების თავიდან აცილება, ვინაიდან გაცილებით გვიან დავიწყეთ ამ დარგში საპროექტო თუ სამშენებლო საქმიანობა და საერთაშორისო პრაქტიკაზე დაყრდნობით, მისი ანალიზით წინასწარ უნდა გაგვეთვალისწინებინა სპეციფიკურ პირობებში ორგანიზაციული თუ მეთოდური საკითხების დროული მოგვარება.

იმედია, თბილისის საერთაშორისო კონფერენცია მოგვცემს მდიდარ მასალას, რომლის პრაქტიკაში გამოყენება დაგვეხმარება ხელუყოფლად, დაუზიანებლად შევინარჩუნოთ ჩვენი ქალაქების ჩამოყალიბებული ისტორიული და მხატვრული სახე, განვავითაროთ მათ გეგმარებაში ჩადებული მემკვიდრეობითი კოდი, კარდინალურად გავაჯანსაღოთ მათი ქალაქმშენებლობითი ფუნქციური მხარე, ხოლო ცხოვრების, შრომისა და დასვენების პირობები უზრუნველვყოთ თანამედროვე მოთხოვნების, საჭირო კომფორტის დონეზე.

ინთეგრა რამპის ჩიტალღნები

მარიონეტების ახალი სეზონი

საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის რეზო გაბრიაძის მიერ შექმნილი თეატრის პოპულარობა დღითიდღე იზრდება. იგი უკვე იყო საგასტროლოდ მოსკოვში, ლენინგრადში, ქვეყნის სხვა ქალაქებში, მონაწილეობდა დრეზდენის მეთოჯინეთა საერთაშორისო კონგრესში, ავსტრიაში გამართულ ფესტივალში, მოიარა დიდი ბრიტანეთი, თეატრის ხელოვნებას ტაშს უკრავდნენ პარიზსა და რომში. წინ არის გასტროლები ამერიკის შეერთებულ შტატებში, საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნებში.

...ყოველ საღამოს აქ საოცრებები ხდება: ძაფზე დაკიდებული ხის თოჯინები — დადგმების „ალფრედისა და ვიოლეტას“, „მარშალ დე ფანტიეს ბრილიანტის“ და „ჩვენი გაზაფხულის შემოდგომის“ პერსონაჟები ცოცხლდებიან მყუდრო ცენტრში.

სამხატვრო ხელმძღვანელმა და მთავარმა რეჟისორმა შემოიკრიბა ახალგაზრდა ნიჭიერი მეთოჯინეები, მხატვრები, კომპოზიტორები — ყველა ის, ვისაც უყვარს თეატრალური ხელოვნების ეს უჩვეულო ჟანრი.

თეატრის საუკეთესო ნამუშევარი — სპექტაკლი „ჩვენი გაზაფხულის შემოდგომა“, წარდგენილია 1989 წლის სსრ კავშირის სახელმწიფო პრემიის მოსაპოვებლად.

„შემოდგომა...“ თითოეულ ჩვენგანს უბრუნდება თავისი წარსული. ბავშვობის განცდა, როცა ყველაფერი სულ სხვაგვარი იყო. რ. გაბრიაძე მაყურებელს ესაუბრება კეთილ, ემოციურ ენაზე. იგი მოგვითხრობს იმაზე, რომ დედამიწაზე ჯერ კიდევ არის სიკეთე, რწმენა, იუმორი, სიყვარული და ყოველივე ამან თავშესაფარი და ხსნა პოვა „თბილი ქალაქის“ თბილისის ძველ ქუჩაზე.

მზადდება კიდევ ერთი პრემიერა, რ. გაბრიაძის პიესის „ტრაპაზონის იმპერატორის ქალიშვილის“ მიხედვით. 16 სექტემბერს ამ საოპერო თეატრის რამპის ჩირაღდნებიც აინთო სპექტაკლით „მარშალ დე ფანტიეს ბრილიანტი“.

სურათებზე: თბილისის მარიონეტების სახელმწიფო თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელი და მთავარი რეჟისორი, საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი რეზო გაბრიაძე. სსრ კავშირის სახალხო არტისტი რამაზ ჩხიკვაძე ახალი სპექტაკლის ფონოგრამის ჩაწერის დროს (მარცხნივ).

საქინფორმის ფოტო.

მხარდაჭერას იმსახურებს

ბოლო დროს თბილისში, ვით ნაწვიმარზე სოკო, მომრავლდა ნაირნაირი დასახელების, დღისა თუ ღამის ბარები, მაგრამ ის, რომელიც ახლა მოგვიწევს სტუმრობა, ყველასგან განსხვავებულია.

..მოხატული აბრის შუაგულში ციმციმებს წარწერა — „ფიტობარი“. მიგნით შესულს ქალიშვილი მოგვეგებებათ და გკითხავთ:

— რა გტკივათ?

როცა იგი ყურადღებით მოისმენს თქვენს ჩივილებს, იმედიანად გაგიღიმებთ, ხუთიოდე წუთი მომითმინეთ და ყველაფერი კარგად იქნებაო. თქვენც მოთმინებით ელოდებით. ქალიშვილი სწრაფად ბრუნდება, ხის მოჩითული სინით მორთმეულ მცირე სანოვაგეს მაგიდაზე აწყობს და წერწეტა ჭიქაზე მიგანიშნებთ:

— ინებეთ, თქვენი წამალია!

უცნობი საამო ნაყენით სავსე ჭიქას ჯერ ფრთხილად მოსვამთ, ხელინელ ცლით, ერთ ხანს ისე ზიხართ. შემდეგ, როცა წასასვლელად წამოიწევთ, გაოცებული აღმოაჩენთ რომ... ტკივილი გაუქრებულა.

მკითხველი ირონიულად ჩაიქნევს ხელს, ასეთი რამე არც ყოფილა და არც არის თბილისშიო. უნდა დაკვთანხმოთ. ოღონდ, მცირეოდენი შესწორებით.

ასეთი რამ თბილისში არ იყო, მაგრამ აუცილებლად იქნება, და ეს მხოლოდ თბილისის კიროვის რაიასაბჭოს აღმასკომზეა დამოკიდებული.

ამ დღეებში სიონის ქუჩაზე მდებარე 3-4 კვადრატულ მეტრიანი ოთახიდან იმედივით გამოაკაკუნეს სამკურნალო ბალახების კოოპერატივმა „ფლორამ“. მისმა წევრებმა (დალი აბულაძე, დავით იბრაგიმოვი, ლეონტი სერგეევი) გვითხრეს:

— ახალშექმნილ აფთიაქ-მაღაზიაში სამკურნალო ბალახების ასორტიმენტი ჯერჯერობით მცირეა, მაგრამ მოსკოვის კოოპერატივ „ფლორასთან“ დადებული ხელშეკრულებით და ადგილობრივი რესურსებით, იგი გაიზრდება, როგორც კი აღმასკომი საჭირო ფართობს გამოგვიყოფს. უკვე მყარდება კავშირი დასავლეთ გერმანიის ფირმებთანაც.

დღეს, როდესაც ბალახეულ წამლებზე დიდი მოთხოვნილებაა, ასეთი ტიპის კოოპერატივი მბოროდაჭირას, ხელშეწყობას იმსახურებს.

მარინე მათიაშვილი.

სახელოვანი მამულიშვილები

...როგორც ეტალონი

თცდაათიან, ორმოც, ორმოცდაათიან წლებში საბჭოთა ავიაშენებლობაში იყო სახელი, ფრომლისოდაც, გადაჭარბებული არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ ძნელი წარმოსადგენია საერთოდ ჩვენი სამამულო თვითმფრინავმშენებლობა. საინჟინრო-ტექნიკური სამსახურის გენერალ-მაიორი, საზღვაო თვითმფრინავმშენებლობის მთავარი კონსტრუქტორი, სახელმწიფო პრემიის ორგზის ლაურეატი გიორგი ბერიაშვილი მთელი ხიცოცხლე არჩიულ საქმეს ემსახურა, ემსახურა ერთგულად, სიყვარულით, ამასთან ისე, რომ სანაცვლოდ მხოლოდ ერთი რამ ერგო — რწმენა თავისი საქმიანობის უდიდესი მნიშვნელობისა. და ამას სრულიად საკმარისად თვლიდა. ის, რომ მისი სახელი თანამეშამულეთა შორისაც კი ძალზე ცოტა ვისმე თუ სმენია, მხოლოდ მისი საქმიანობის სპეციფიკით (სამხედრო-საზღვაო ავიამშენებლობა ყოველთვის დახურულ ზონად ითვლებოდა) არ არის განპირობებული. ხახაითიც ასეთი ჰქონდა — თვითრეკლამა უკიდურესად სძულდა. მთავარი მისთვის საქმე იყო და არა მისთვის მიღებული ჯილდო. საქმე კი, რომელიც მან აკეთა, ბარე ორ კაცს ეუფოდა თავმოსაწონებლად. იგი წლების მანძილზე სათავეში ედგა ქვეყნის სამხედრო-საზღვაო ავიაციის მრეწველობას, იყო ერთადერთი მთავარი ავიაკონსტრუქტორი, რომელმაც საბჭოთა კავშირის საზღვაო ფლოტს მრავალი სახეობის საზღვაო თვითმფრინავი, ამფიბია, რეაქტიული ნავი აუშენა. ალსანშნავია მის მიერ შექმნილი მანქანების („მბრ-2“, „ბე-32“, „ბე-6“, „ბ-10“) მაღალი ტექნიკური და საფრენოსნო მაჩვენებლები. ამ მანქანებს უამრავი მსოფლიო რეკორდი აქვთ დამყარებული როგორც ფრენის სიჩქარეში, ასევე ტვირთის ამწეობაში და ტაქტიკურ მაჩვენებლებში.

ფასდაუდებელია გიორგი ბერიაშვილის თვითმფრინავების წვლილი დიდ სამამულო ომში.

სიცოცხლის ბოლო წლებში იგი იცნებობდა სრულიად ახალ კონსტრუქციაზე — რეაქტიულ ძრავებზე დაყრდნობილი ტრანსკონტინენტალურ საბაერო გიგანტზე, რომელიც თავისუფლად გადაიყვანდა ორი ათას მგზავრს თავისი ტვირთით. ეს მომავლის, ახალი ტიპის ტრანსპორტია. ესეც მისი თვისება იყო — თამამად უყურებდა მერმისს.

ბევრი განუზორციელებელი მიზანი დარჩა. ერთი სიცოცხლე არ ეყო...

მისი თანამოსაქმე ინჟინერ-კონსტრუქტორი ლაზარე ეგენბერგი მასზე წერდა: „მეცნიერების და ტექნიკის ნებისმიერ დარგში არის და იქნებიან ადამიანები, რომლებშიც ორგანულად არის შერწყმული სპეციალისტის ტალანტი და ორგანიზატორის უნარი. ასეთებს შეუძლიათ შექმნან შემოქმედებითი კოლექტივი, სწორად წარმართონ მისი საქმიანობა და სხვაზე ადრე ამოიცნონ პერსპექტივა. ასეთ შემთხვევაში მათი „ნაწარმი“ ყალიბდება როგორც ეტალონი“... ამგვარ ეტალონად მიჩნდათ გიორგი ბერიაშვილი. „შეუდარებელ ავიაკონსტრუქტორს და დიდებულ პიროვნებას“ უწოდებდნენ თანამოსაქმენი, ვისაც ყოველდღიური ურთიერთობა ჰქონდა მასთან.

ბერიეევად იცნობდნენ თავის წრეებში, თუმცაღა სულით-ხორცამდე ქართველი იყო. წარმოშობით ყვარლის რაიონიდან, თბილისში დაბადებულ-გაზრდილი, ბოლომდე ნაღდ ქართველად დარჩა, ბოლომდე ენატრებოდა ქართული ზეცა, ყვარლის მთები...

ღირსეული მამულიშვილის სახელი დავიწყებას არ მიეცემა — წელს გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველომ“ გამოსცა **ილია ტატიშვილის** წიგნი **„ბენერალური ავიაკონსტრუქტორი გიორგი ბერიაშვილი“**, რომელიც მშვენივრად ასახავს ამ სანიტერესო პიროვნების ცხოვრების გზას.

გალინა ხარებაშვილი.

სამშობლოდან სამშობლოში

დღეს თბილისიდან ისრაელში გაემგზავრა ამ ქვეყნის ქართველ ებრაელ ჟურნალისტთა დელეგაცია, რომელსაც ხელმძღვანელობდა გაზეთ „ალია საქართველოდან“ გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი აბრამ სეფიაშვილი. გამგზავრების წინ გავესაუბრეთ მათ.

აბრამ სეფიაშვილი: დელეგაციის ყველა წევრის აზრს გამოვხატავ, თუ ვიტყვი, რომ საქართველოში ჩვენული სიყვარულითა და გულისხმიერებით მიგვიღეს. გვერნდა ლამაზი შეხვედრები საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებთან, რესპუბლიკის ხელმძღვანელებთან. რამაც დაგვარწმუნა, რომ ქართველი და ებრაელი ხალხების კეთილი ურთიერთობა გენეტიკურია —26 საუკუნის განმავლობაშია ჩამოყალიბებული და თაობების კავშირით განმტკიცებული.

ქართველი და ებრაელი ხალხების ძმობა, ურთიერთდამოკიდებულება უნდა გადავიდეს ახალ ეტაბეზე: სახელმწიფოებრივ, ერების შორის, ეკონომიკური და, ალბათ, ცოტა მოგვიანებით — პოლიტიკური ურთიერთობის განმტკიცების ფაზაში.

განსაკუთრებული ყურადღება მინდა მივაქციო ეკონომიკურ კავშირს. მოგეხსენებათ, ისრაელი ერთ-ერთი ძლიერი ეკონომიკის მქონე ქვეყანაა. ამიტომ ვფიქრობ, ურიგო არ იქნება საქართველოსა და ისრაელის ეკონომიკური ურთიერთობის განმტკიცება.

დასავლეთის ყველა ქვეყანაში და მათ შორის ისრაელშიც მიღებულია ასეთი წესი: ყოველგვარი ეკონომიკური გარიგებანი ქვეყნის შიგნით და გარეთ იწყება კერძო მწარმოებლის ან პირის დონეზე. ის დებს ხელშეკრულებას, ხოლო შემდეგ, თუ საჭირო გახდა სახელმწიფო დაწესებულებათა დახმარება, ისინი ხომ სწორედ ამისთვის არსებობენ.

ჩვენი ვიზიტი გამართლებული იქნება იმითაც, რომ საქართველოს, ქართველი ხალხის კულტურული ცხოვრების მიმდინარე პროცესებს ისრაელის საინფორმაციო საშუალებებით მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაში გაეცნობიან. ჯერ მარტო რადიოგადაცემებს ისრაელი 18 ენაზე აწარმოებს.

დავით ხუციელაშვილი, ისრაელის ქართულენოვანი თეატრის მხატვრული ხელმძღვანელი: უპირველეს ყოვლისა, მადლობა გვინდა გადავუხადოთ ჟურნალისტთა კავშირს, რომელმაც საშუალება მოგვცა ფეხი დაგვედგა იმ მიწაზე, სადაც დავიბადეთ და გავიზარდეთ, შევხვედროდით ამდენ ახლობელსა და ნათესავს.

თუ საქართველომ და ქართველმა ერმა საუკუნეების მანძილზე გაუწია ებრაელ ერს სიყვარული და მეგობრობა, ასევე საუკუნეების მანძილზე დიდი სიყვარული და პატივისცემა გადაეცემა ისრაელის ქვეყანაში ჩვენს შვილებსა და შვილიშვილებს.

ჩვენი თეატრალური მოღვაწეობა დაიწყო 1972 წელს ისრაელში, ხაიფის ოლქში. შემდეგ ოთხი წელი ვხელმძღვანელობდი თელ-ავივის სატირისა და იუმორის ახალ თეატრს. შემდეგ კვლავ ხაიფაში დავბრუნდი.

კირკელი ფარდის გახსნა მოხდა ი. იოსებაშვილის „საბლანუთით“ (ქართულად — „მოთმინება“). დავდგინე რ. ერისთავის „ჯერ დაიხოცნენ, მერე იქორწინეს“, რომლითაც ვიზეიმეთ თეატრის დაარსების 10 წლისთავი, ვდგამთ სხვადასხვა იუმორისტულ ნაწარმოებებს, სხვადასხვა ადგილობრივი მწერლების პიესებს: ი. კრიხელის „სტუმარ-მასპინძელი“, „ტურისტი“, ი. შალალაშვილის „მეგობრები“, „ტყვეები“ და სხვა.

ძალიან მოხარული ვარ, ფოთის თეატრთან — ჩემს ყოფილ თეატრთან შეხვედრის გამო. მოკლედ, საქართველოში ჩამოსვლა ჩემთვის მეორე დაბადება იყო.

იაკობ ჩიკვაშვილი (გოლანი) — გაზეთ „ალია საქართველოდან“ კორესპონდენტი, პოეტი: აღფრთოვანებული ვართ ქართველი ხალხის შეხვედრებით, რომელმაც ყველა მოლოდინს გადააჭარბა. მე ებრაელი კაცი ვარ, ბიბლიის სულისკვეთებით აღზრდილი. იგი გულისხმობს შემდეგს: გქონდეს ორი სიყვარული — ერთი რწმენისა და ბიბლიის მიმართ , და მეორე — უკეთესი დღის გათენების იმედი. ამ მხრივ საქართველომ უკეთესის შესაძლებლობის იმედი დამაკარგვინა, რადგან ამაზე უკეთესს ვერ წარმოვიდგენ.

მე მინდა ქართველ ხალხს ჩემი საყვარელი ლექსის ორი სტრიქონით გამოვეშვიდობო: „მე მოვალ შენთან, რომ შენს მინა-წყალს დაბრუნებულ ქოფაკივით დავუწყო ლოკვა“.

აკაკი სიხარულიძე.

მოვლენათა ქრონიკა

ფეხბურთელი იყოს...

ფლეგის განმავლობაში ნაქირავებ ბინაში ეყო თავშეფარებული ადიგენის რაიონის სოფელ გომაროს დაწყებითი სკოლა. რაც, თავის მხრივ, სათანადო გავლენას ახდენდა სასწავლო-საალმზრდელო მუშაობაზე, იწვევდა მოსწავლეთა, მშობლეთა და პედაგოგ-მასწავლებელთა სამართლიან უკმაყოფილებას.

და აი, წლეულს აიგო ერთსართულიანი კაპიტალური სკოლის შენობა; რომელსაც 5 საკლასო ოთახი აქვს. მოსწავლეებსა და მშობლებთან ერთად გაიხარეს პედაგოგ-მასწავლებლებმა, მთელმა სოფელმა.

სკოლის ახალი შენობა ელოდება ორ ოქტომბერს — ახალი სასწავლო წლის დაწყებას.

ზოთა აგულაძე,
„კომუნისტის“ შტატგარეშე კორესპონდენტი

▲▲

საგასტროლოდ თურქეთში

ბათუმი. („კომუნისტის“ საკ. კორ.). აჭარის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო ანსამბლი დიდ როლს ასრულებს უცხოეთში ქართული სიმღერებისა და ცეკვების პოპულარიზაციაში. ანსამბლმა მოიარა ბალკანეთისა და არაბეთის ქვეყნები, ცეკლოვანი ცეკვებითა და ტკბილი მელოდიებით მოხიბლა მაყურებელი.

წელს ანსამბლი ორჯერ იყო საგასტროლოდ თურქეთში. კონცერტები გამართეს სტამბოლსა და სხვა ქალაქებში. და აი, კვლავ მიწვეევა, — ამჯერად ქორეოგრაფიული ხელოვნების საერთაშორისო ფესტივალზე. ანსამბლი ახლახან გაემგზავრა თურქეთში. ექვი არ არის, შემოქმედებითი კოლექტივი ერთგული ფოლკლორის ნიმუშებით კვლავ დაიპყრობს მაყურებელს.

დღეს დასავლეთ საქართველოში მოსალოდნელია ღრუბლიანი ამინდი, წვიმა, ჭექა-ქუხილი, დასავლეთის ქარი 6-11 მეტრი წამში, ტემპერატურა — ბარში 19-24, მთაში 16-21, მაღალმთიანეთში 11-16 გრადუსი.

აღმოსავლეთ საქართველოში — ზოგან ხანმოკლე წვიმა, ჭექა-ქუხილი, დასავლეთის ქარი 9-14, ალაგ-ალაგ 17-22 მეტრი წამში, ტემპერატურა — ბარში 20-25, მთაში 15-20, მაღალმთიანეთში 12-17 გრადუსი.

• • •

თბილისში: ცვალებადი მოღრუბლულობა, უხალვეოდ, ჩრდილო-დასავლეთის ქარი 9-14, ქალაქის გარუბნებში 17-22 მეტრი წამში, ტემპერატურა — 23-25 გრადუსი.

კონტაქტები

„უცნობი საქართველო“

ამას წინათ დასავლეთ ბერლინს ეწვია საქართველოს კულტურის მოღვაწეთა დელეგაცია (მეცნიერები, მწერლები, ჟურნალისტები, მხატვრები). დელეგაციის წევრებმა მოაწყვეს ფოტოგამოფენა „უცნობი საქართველო“.

დელეგაციის შემადგენლობაში იყო ფოტოჟურნალისტი ედუარდ გიგილაშვილი. მისი ფოტოები ძალზე მოეწონათ გერმანელ მნახველებსა და სპეციალისტებს. გაზეთმა „ვარპალტმა“ გამოაქვეყნა ჟურნალისტის ჰელმუტ კოდანეკის სტატია. „სურათები მოგზაურობის სურვილს აღვიძებს, ფოტოჟურნალისტ ედუარდ გიგილაშვილის გამოფენა“. „ქართველი ფოტოჟურნალისტი ედუარდ გიგილაშვილი ყოველთვის „შეიარაღებულია“, მისი სურათებისთვის სწორად შეირჩია ეკლესიის შენობა ფოთეს ქუჩაზე. საქართველო უძველესი ქრისტიანული, ორთოდოქსული ქვეყანაა. ეს სურათები მშვენივრად გვაცნობს შორეულ ქვეყანას (ექსპონირებულია 50 სურათი). გამოფენის გახსნისას აღინიშნა, რომ ახლანდელ ეტაპზე საბჭოთა კავშირში სეროზული გარდაქმნები ხდება, რომელთაც მნიშვნელობა აქვს არა მარტო საბჭოთა კავშირისათვის, არამედ ჩვენი მომავლისთვისაც. თითოეული დამთვალიერებელი თვალნათლივ რწმუნდებოდა, რომ საქართველოშიც დაიწყო გარდაქმნები.

ფოტოხელოვანი ედ. გიგილაშვილი თვითონ მოუთხრობდა მნახველებს, თუ როგორ შექმნა თითეული სურათი.

დამთვალიერებლებმა ინახულეს აგრეთვე გუგული თორაძისა და სხვათა ნამუშევრები. ასეთია „მოგზაურობა ალაზნის ველზე“, „უშგულის მწვერვალზე“... ეს სოფელი ყველაზე მაღალია ევროპაში. ვხედავთ ლანდშაფტებს, ყაზბეგის მთას, ძველ სამხედრო გზაზე მოჩანს კოშკები, ვენახი, ციხე-სიმაგრეები, საქართველოს დედაქალაქი თბილისი, სამგზაროსაჰაერო გზა და სატელევიზიო კოშკი. ვხედავთ სხვადასხვა ეროვნების ადამიანებს, რომლებიც ამ ქვეყანაში ძველი დროიდან ცხორობენ.

გასაკვირი არ არის, რომ ასეთი შესანიშნავი ფოტოების (შავთეთრი და ფერადი) მნახველს სურვილი აღეძრას ერთხელ მაინც ინახულოს ეს ქვეყანა, მით უფრო, რომ ფოტოხელოვანმა თავიდანვე დაგვარწმუნა. სტუმრისთვის მის მშობლიურ საქართველოში გული და კარი ღიაა“ — ნათქვამია სტატიაში.

ქართული კულტურის მოღვაწეები გაეცნენ დასავლეთბერლინელ კოლეგებს. ორი ხალხის კულტურული კონტაქტები მომავალში უფრო განვითარდება.

სერგო თურნავა.

ოლ. იოსელიანის „ვერცხლის ლომი“

რომი (საკადესის კორ. დ. პოლუნინი). „ოქროს ლომი“ — ვენეციაში დამთავრებული 46-ე საერთაშორისო კინოფესტივალის მთავარი პრიზი მიენიჭა ტიბილელ კინემატოგრაფისტებს ფილმისათვის „ავადმყოფი ქალაქი“. მნიშვნელობით მეორე ჯილდოთი — ფიურის სპეციალური პრემიით აღინიშნა პორტუგალიური ფილმი „მოგონებანი ყვითელ სახლზე“ და იაპონური სურათი „ჩაის ცერემონიის მაესტროს სიკვდილი“.

საუკეთესო რეჟისურისათვის პრემია — „ვერცხლის ლომი“— მიენიჭა ოთარ იოსელიანის ფილმს „და იყო ხანძარი“.

ქალის როლების საუკეთესო შესრულებისათვის პრიზი გადაეცა ორ მსახიობს — პეგი ეშკროფტს და ჯერალდინ ჯეიმს, რომლებიც გადაღებული არიან ინგლისელი რეჟისორის პიტერ ჰოლის ფილმში „იგი წვიდა“.

საუკეთესო მამაკაცის როლისათვის საპატიო ჯილდო გაინაწილეს მარჩელო მასტროიანიმ და მასიმო ტროიზიმ.

საბჭოთა კინო ამ პრესტიჟულ კინოფორუმზე წარმოდგენილი იყო ოთხი ფილმით. საკონკურსო ჩვენებაში მონაწილეობდა ო. ნარუტკაიას კინოლენტი „თამარ ალექსანდრეს ასულის მეუღლე და ქალიშვილი“, „კრიტიკის კვირეულმა“ — „კომა“, სექციაში „სპეციალური ჩვენება“ ს. არანოვიჩის სურათი „მე ვმსახურობდი სტალინის დაცვაში“. განყოფილებაში „ღამის ვენეცია“ ნაჩვენები იყო სსრ კავშირ-გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ერთობლივი წარმოების ფილმი „ძნელია იყო ღმერთად“ ძმების სტრუგაცკების ამავე სახელწოდების წიგნის მიხედვით.

გიწვევთ კონკურსზე

სახელმწიფო ავტოინსპექციის საგზაო-საპატრულო სამსახურის საათანადო კადრებით დაკომპლექტების მიზნით საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო ავტოინსპექციის სამმართველო აცხადებს მორიგ კონკურსს საგზაო-საპატრულო სამსახურის რიგითი ინსპექტორის თანამდებობაზე მისაღებად.

კონკურსში მონაწილეობა შეუძლიათ 28 წლის ასაკამდე მოწინავე ახალგაზრდობის წარმომადგენლებს, რომლებმაც მოიხადეს სავალდებულო სამხედრო სამსახური, წარმოადგენენ შესაბამისი შრომითი კოლექტივებისა და პარტიული, კომკავშირული და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების რეკომენდაცია-დახასიათებებს, არიან სკკპ წევრობის კანდიდატები ან ალკკ წევრები, აქვთ საშუალო ან საშუალო-ტექნიკური განათლება, სწავლობენ უმაღლეს სასწავლებლების დაუსწრებელი სწავლების/ მექანიზაციის, საგზაო-ავტოსატრანსპორტო სპეციალობების I II და III კურსებზე, კარგად ფლობენ ქართულ ენას, აქვთ მძღოლის მოწმობა, ერკვევიან ავტომობილებსა და მექანიზმებში.

კომპეტენტური კომისია განსაკუთრებულ ყურადღებას მიაქცევს კანდიდატების პოლიტიკური მომზადებისა და საერთო განათლების დონეს, საგზაო მოძრაობის წესების ზედმიწევნით ცოდნას, ფიზიკურ მომზადებას და გარეგნულ იერს (სიმაღლე არა ნაკლებ 175 სმ.).

კონკურსში გამარჯვებულები დაინიშნებიან საგზაო-საპატრულო სამსახურის ინსპექტორთა ვაკანტურ თანამდებობებზე ავტოინსპექციის შესაბამის ქვედანაყოფებში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო უვაკანსიობის შემთხვევაში ჩაირიცხებიან კადრების რეზერვში.

კონკურსში მონაწილეობის მსურველებმა საბუთები (განცხადება, ავტობიოგრაფია, დაწესებულების და პარტიული, კომკავშირული ორგანიზაციის დახასიათება-რეკომენდაცია, განათლების მოწმობა, შესაბამისი შინაგან საქმეთა განყოფილების ფოროსის თანხმობა, ანკეტა) უნდა წარადგინონ საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს ავტოინსპექციის სამმართველოში 6 ოქტომბრის ჩათვლით შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი 380031, საქართველოს სამხედრო გზა № 11 საქართველოს სსრ შსს სახავტოინსპექციის სამმართველო.

კონკურსი გაიმართება 13 ოქტომბერს 9 საათზე, საქართველოს სსრ შსს სახელმწიფო ავტოინსპექციის სამმართველოში.

შენიშვნა: კონკურსზე დაიშვებიან იმ რაიონების წარმომადგენლები, სადაც არ არის კადრების რეზერვი. კერძოდ: ქ. თბილისი, აბაშა, ამბროლაური, ახალქალაქი, ახალციხე, ბოგდანოვკა, ბოლნისი, ბორჯომი, გარდაბანი, მარტვილი, დმანისი, ზუგდიდი, ქარელი, ლაგოდეხი, ლენტეხი, მარნეული, ოზურგეთი, მაიაკოვსკი, მეტსტა, ხარაგოული, ფოთი, რუსთავი, სიღნაღი, თელავი, თეთრიწყარო, თიანეთი, ტყიბული, ხობი, ცაგერი, წალენჯიხა, წალკა, წითელწყარო, ჩხოროწყუ.

დამატებითი ცნობებისათვის შეგიძლიათ დარეკოთ სამმართველოს პროპაგანდისა და აგიტაციის ქვეგანყოფილებაში ტელ. 51-90-38.

საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახავტოინსპექციის სამმართველო.

სპორტის ამბები

სატურნირო ორბიტა

ფეხბურთი. საკავშირო ჩემპიონატის ლიდერთან — მოსკოვის „სპარტაკთან“ სტუმრად მოპოვებულმა გამარჯვებამ ერთგვარი იმედით განაწყო თბილისის „დინამოს“ გულშემატკივრები, მაგრამ გასულ კვირას, მორიგ ტურში ჩვენმა ფეხბურთელებმა მარცხი განი